

BAJAI HIRLAP

Politikai Lap.

A BAJAI SZABADELVÜPÁRT HIVATALOS KOZLÖNYE.

<p>Megjelen minden vasárnap reggel. Szerkesztőség: Városi bérház. I. emelet. Kiadóhivatal: Kazal József könyvnyomdája. hol az előfizetéseket és hirdetések felvételnek.</p>	<p>Főszerkesztő: Dr. Lemberger Armin. Felolós szerkesztő: Horovitz Gusztáv.</p>	<p>Előfizetési árak Egész évre 10 korona, félévre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 fillér. — Egyes szám ára 20 fillér. Hirdetések jutányosan számítatnak.</p>
---	---	---

A HÉT TÜKRE.

Vasárnap, május 15-én.

A király fogadja a delegációkat és trónbeszédet intéz hozzájuk.
A nemzeti párt klubja feloszlík.
Az Akadémia Deák Ferenc emlékére nagygyűlést tart.
A japánok szünetlenül ostromolják Port-Arthurt.

Hétfő, május 16-án.

A király kihallgatást és udvari ebédet adott. Goluchowszky külügyminiszter megtartja az osztrák delegációban expozéját.
A Bolvárosi polgári kör Tisza István tiszteletere lakomát rendez.
Egy japán cirkálóhajó orosz aknába ütközött és elsüllyedt.
A japán hadsereg zöme Hai-Cseng és Hai-Csu felé vonul.

Kedd, május 17-én.

A király udvari ebédet ad.
A király résztvesz a Vörös-keresztjubiléumán.
A delegációk külügyi és hadügyi albizottságai ülésnek.
Paulina szászweimári nagyhercegnő meghalt.
A czár korútra indult, hogy elbucuszék a harcztérre induló csapatoktól.

Szerda, május 18-án.

A király leteszi az Erzsébet örökimádás templom alapkövét.
Az osztrák delegáció tárgyalja a hadügyi költségvetést.
A képviselőház pénzügyi bizottsága tárgyalás alá veszi az 1904-ik évi költségvetést.
A japánok elfoglalták Dalnit.

Csütörtök, május 19-én.

A király kihallgatást s udvari ebédet adott.
A képviselőház vita nélkül elfogadta a beruházási törvényjavaslatot.
A szabadelvű párt értekezletet tartott.
A magyar delegáció tárgyalja a hadügyi költségvetést.
Lotz Károly festőművész súlyos beteg.
A japánok bevonultak Niucsungba. Egy japán pancélos és egy cirkáló hajó Port-Arthur bombázása közben elsüllyedt.

T Á R C Z A.

Dynamo-Isten.

A camberwelli villamos vasutat hajtó és folyton zügg-dübörgő dynamo-gépek főgépésze Jorkshireből származott és James Holroyd volt a neve. Vöröshaju, esetlen ficzkó volt; igen ügyes elektrikus, de részeges ember. Kételkedett az Isten léteben. ellenben elismerte a körforgás Carnot-féle törvényét, Shakespeare-t olvasta és tudta, hogy a chemiából többet is tudhatna. A segéde a titokzatos keletről származott és Azuma-zi volt a neve. Holroyd azonban csak Pub-ó-nak nevezte. Segédekül rendszeren négereket választott, mert ezek föl se veték, ha megrugdosta őket, — ami Holroyd-nak kedvenc szórakozása volt — s nem ólálkodtak mindig a gépek körül, hogy kitanulják, mint járnak ezek a szörnyű szerkezetek.

Az ethnologia még nem elég fejlett ahhoz, hogy ennek a tudományuk az alapján megmondhassuk, hogy Azuma-zi voltaképpen kicsoda és micsoda. Talán még szerencsésebb volt, mint a többiek, noha a haja inkább firtós, mint göndör volt s az orrán is erős hajlász látszott. A bőre is inkább barna volt, mint fekete s a szemeféle egészen sárga volt. Széles arczsontjai és hegyes álla miatt fejét a viperaéhoz is lehetett volna hasonlítani; s a feje hátul széles volt, a homloka ellenben keskeny és alacsony; s a gyveleje épen ellentéte lehetett az európai emberének. Kis termetű volt és csak keveset tudott angolul. Beszédükben sokféle csodálatos zaj hangzott a torkából, ezt senki sem értette s e mellékhangok miatt minden szó, ami csak kijött a száján, furcsa és eltorzított volt. Holroyd sokat igyekezett, hogy valóságos nézeteit megmagyarázza neki s különösen, ha részeg volt, prédikációkat tartott neki a pogányságról és hittérítéstől; Azuma-zi ellenben sohasem beszélt a maga isteneiről, még akkor sem, ha makacs hallgatása miatt Holroyd jól megrugdalta.

Péntek, május 20-án.

A képviselőház rövid ülést tartott.
A magyar delegáció hadügyi albizottsága ülést tartott.
A Szent-István Társulat ötvenedik nagygyűlését tartotta.
A japánok taktikai okokból beszüntették az előnyomulást.

Szombat, május 21-én.

A képviselőház formális ülést tart.
A főrendiház ülésén a képviselőház által elfogadott három törvényjavaslat tárgyalását és a kvótabizottság megválasztását intézték el.
Az oroszoknak sikerült Port-Arthur kikötő bejáratára elől eltávolítani a hajóroncsokat.

Uj aera.

(H.) Nagy napja van ma Baja városának, összejönnek ma Baja város szabadelvű polgárai, hogy lelkesedésük egész melegével jelentsék ki csatlakozásukat a szabadelvű zászló alá.

A zászló csak simbolum, de ez a simbolum varázsos erőt nyer azáltal, hogy jelképez egy fenséges irányzatot, melynek eredménye a consolidált magyar állam, a magyar állameszme dicsőséges, győzedelmes kialakulása.

Lelkesülten sorakozunk ez alá a zászló alá és törhetetlen hűséggel kitartunk mellette. Kilatunk mellette, mint a csatában harczoló katona a foszlánynya tépett hadi lobogó mellett, melyet utolsó csepp véréig védelmez.

Baja város politikai életében a mai nappal új fejezet kezdődik. Sereggé szervezkednek az eddig elszórt guerilla csapatok, a sok, külön-külön is tekintélyes erő, egy táborba

gyül, hogy hatalmas egészlet képezze, tudásával, erkölcsi súlyával, lelkesedésével harczba induljon eszméiért, eszméi mellett.

Nem kicsinyeljük az ellenség erejét, tisztelettel adózunk az ellenfélnek, ha az méltó ellenfélnek bizonyul. Fölvesszük vele a küzdelmet, mert érdemesítjük a küzdelemre. És a mai nappal megkezdődik az a küzdelem. Sokáig néztük összetett kézzel az ellenfél munkáját. Nem kicsinylésből, nem nemtörődomségből tettük ezt, hanem módot akartunk nyújtani neki, hogy megmutathassa fegyvereit, megismerhessük erejét, megismerhessük azon irányelveket, melyek szerint működik.

Most már ismerjük. Tisztában vagyunk, képességeivel ép úgy, mint hibáival, látjuk, hogy mi azon az uton nem haladhatunk, nekünk más fegyverekkel kell küzdenünk, mint a milyenekkel ők küzdenek.

Az ő fegyverük a frázis hangoztatás, a mi fegyverünk a tett, a tettekkel elért eredmény.

A modern európai államokat ma szabadelvű szemmel kormányozzák. Magyarország semmiben sem maradt hátra a modern kormányzás szemmel illetőleg. Czélutadatos, produktív politikával fáradozik a szabadelvű kormány Magyarországon nemzeti jellegének kiépítésén. Lépésről-lépésre, sok akadályllyal találkozva, halad előre azon az uton, mely az egységes magyar állam megteremtésének legbiztosabb útja. Ebben a munkájában támogatja a kormányt Magyarország választókerületeinek kétharmada, már pedig, ha a

Azuma-zi nem ő reá szabótt fehér ruhába öltözve, egyenesen a „Lord-Olive” gőzhajó fűtőterméből került Londonba. Már fiatal korában sokat hallott a nagy és gazdag Londonról, ahol minden nő szép és fehér, sőt ahol még a koldusok is fehérek. A gőzhajón nehéz munkával szerzett aranyakkal jött Londonba, hogy a civilizáció oltára előtt imádkozzék. Az a nap, amelyen partraszállott, meglehetősen szomorú volt, az égből ólomszint öltött s a szél a lomha felhőkből esőt rázott le a piszkos utcákra. Azuma-zi csakhamar elmerült a Shadwell gyönyöreibe. Mikor ismét a napfényre került, az egészsége már tönkre volt téve, európai ruhát viselt ugyan, de már nem volt egy penny se. Ha nem vesszük tekintetbe azt, hogy a legszükségesebb angol szavakat ismert: olyan volt abban az idegen világban, mint egy néma állat. Kénytelen volt James Holroyd szolgálatába állani és a camberwelli dynamo-gépek termében járni, ahol Holroyd minden öt perczben ráültszentelt, mert ebben Holroyd-nak igen nagy öröme tellett.

Camberwellben három dynamo gép volt; kettő már azóta ott állott, amióta a gépházat fölepitették, ezek kicsinyek voltak; a nagyobb gép ellenben egészen új volt. A kisebb gépek még csak tühörtől zajt okoztak; a szájak folytonos huhuzással repültek a korongok körül s csak néha szercegek és szikráztak a vezetékek; az egyik folyton csikorgott és miatta az egész gépterm levegője folyton reszkető mozgásban volt. A nagy dynamo-gép zaja azonban fölfülmulta a kis gépekét. Ha belépett valaki a terembe, szédült a feje a gépek örökös pöfkeleitől, a kiszabadult gőz sisergetésével és a nagy gép mely, folytonos recsegetésével. Ez az utóbbi zaj kétségkívül arra vallott, hogy a mérnöknek igazítani kellene valamit a gépen, de Azuma-zi azt hitte, hogy ebben nyilatkozik meg a szörnyű nagy gépek a hatalmas és büszkesége. S ebben a teremben az ember lába alatt sohasem volt szilárd a talaj; folyton reszketett. Nem esoda, ha ebben a pokoli zugásban és rezgésben az ember gondolatai is ferde utakon

haladnak. S három hónapig, amíg a mérnökök nagy strikae veget ért, Holroyd és Azuma-zi nem szabadult ki az örökös zugásnak a hazájából: itt evett és itt aludt a gépház és a kapu között levő faketreczen.

Alighogy Azuma-zi Camberwellbe érkezett, Holroyd teológiai prédikációt tartott neki a nagy dynamo-gépről. Kiabálni kellett, hogy a nagy zajban is hallható legyen a hangja.

— Nézz csak ide! — kiáltotta Holroyd — mik ehez képest a te pogány isteneid?

Azuma-zi áhitattal nézett a gépre; egy ideig nem értette, hogy Holroyd mit kiabál, csak egy kis idő múlva értette e szavakat:

— Száz embert agyonlüt! — Fölér ez egy istennel!

Holroyd nagyon büszke volt a nagy dynamo-gépre s Azuma-zinak annyit beszélt a gép nagyságaról és erejéről, hogy ebben az örökös zugásban és rezgésben Isten tudja milyen bolond gondolatok támadtak a néger fekete koponyájában.

Azuma-zi megmagyarázta neki, hogy ezzel a géppel hogyan lehet az embert agyonlütni s hogy Azuma-zi jól megértte: példának okáért jókora villamos ütést mért rá. Ettől fogva, amikor szünetelt a munka, Azuma-zi odaült a gép elé és bámulta a szerkezetét. Néha-néha csillogtak a nagy kefék s kék szikrák ugrottak ki belőle. Holroyd e miatt nagyon kiáramkodott ugyan, de mi volt az ő hangja ebben a nagy zugásban? Azuma-zi a kis dynamokat lenézte; a nagy gépet ellenben elnevezte „Dynamo-Istennek”. A két kis gép veszeleyes volt és szabálytalanul járt, a nagy ellenben nagyon pontos volt. Milyen nagy volt és mégis milyen nyugodtan, milyen könnyen dolgozott! Nagyon és nyugodtabb volt, mint azok a Buddha-szobrok, amelyek ottthon, Rangoonban látott, pedig ez a gép morgott is, és Rangoon volt!

Azuma-zi nem szivesen dolgozott. Valahányszor Holroyd kiment az udvarra, hogy az őrt rábeszélje arra, hogy neki pálinkát hozzon; Azuma-zi a Dynamo-Isten előtt ült és bámulta, noha neki a gépek mozgott volt a helye; ha

szabadelvűség olyan kárhuzatos politikai irány volna, mint amelynek sokan föltüntetni szeretnek, úgy követőiből nem a többség kerülne ki.

Baja város polgárainak nem kell a szabadelvű eszmékről kioktatást tartanunk. Hiszen a szó megmagyaráz mindent. A teljes politikai, vallási és nemzetiségi türelmesség gyűjtő fogalma a szabadelvűség. Csakis szellemileg magas fokon álló nemzetek vindikálhatják maguknak azt a kormányzati politikát és éppen ebből a kormányzati politikából származhatván a legfőbb jó, a hatalmas, egységes nemzeti állam, boldog az olyan ország, mely ilyen politikát gyakorolhat.

Az ellenzék egyik korteszésköze kikezdeni Ausztriával való viszonyunkat. Tudatosan elhallgatják, hogy Ausztriával való viszonyunk éppenséggel semmit sem változtatott Magyarországot alkotmányos közbizalmi és belkormányzati önállóságán, törvényhozási és kormányzati függetlenségén. Szeretik hangoztatni azt a képtelenséget, hogy az 1867-ki kiegyezés olyan szétnevetőhető kapcsolatot fűz Magyarországot Ausztriához, mely megbénítja Magyarországot nemzeti állammá való kialakulását. Ez olyan állítás, mely czafalósa nem szorult, mert megczafolja ezt maga a kiegyezési törvény.

Bölcsebben, tökéletesebben még nem alkottak meg törvényt, mint a hogy Deák Ferencz a kiegyezési törvényt megalkotta. Ennek jellemzésére fölemlitem báró Podmaniczky Frigyesnek, a szabadelvű párt elnökének, e sorok íróját előtt tett kijelentését. Báró Podmaniczky benne volt a kiegyezési törvényt előkészítő bizottságban, melyben Deák Ferencznek és rajta kívül, többek között benn voltak, Tisza Kálmán, Ghiczey Kálmán stb. Podmaniczky a kiegyezési törvényről és Deák Ferenczről szóról-szóra ezeket mondta:

„A 67-iki törvények minden idők leg-tökéletesebben megcsinált törvényei, Deák Ferencz pedig minden idők legszenialisabb államférfia volt.”

A mely törvény így van megcsinálva s a mely törvényt ilyen ember tervezett, annak kikezdéséhez más kaliberű emberek kellenek, mint a kik ezzel megpróbálkoznak.

Az itt felsorolt dolgok nem újak azok előtt, akik ma hűséget tesznek a szabadelvű zászlóra. Nem is folytatjuk tovább.

Itt csak üdvözöljük azokat, akiknek tömörülése új aerát jelent Baja városának züllött politikai életében.

Politikai hírek.

A levelezőlapok és egyébek.

„Nem zörög a haszrat, ha a szél nem mozgatja.” Nem jöttek volna hozzánk panaszkodni a választók közül többen, ha olyan természetesnek találtak volna, hogy Önökől levelezőlapot kapjanak és aláírásukkal jelezzék ki esatlakozásukat a függetlenségi táborhoz.

Nem így tartják tisztelben a választó polgárok legszentebb jogát, a függetlenséget. Adhatnak az Önök eljárásának bármilyen szép nevet, azért a dologban mégis van pressionalás, mert nem önként siettek a választók aláírásaikkal lekötni magukat.

A szabadelvű párt semmiféle kényszereszközökhöz sem nyúl, hogy biztosítsa magának a választó polgárok hajlandóságát, a szabadelvűpárt tisztán az elvek tisztaságával, őszinteséggel megy bele a küzdelembe. Az a 70 tábornok tud majd annyi agilitást kifejtetni, mint az Önök nem tudom én hány kaplárja!

A statisztikai tudományukkal nincs mit kérkedniök, ha a saját embereiket is ilyen pontosan fogják evidenciájában tartani, mint a miénket, úgy nagy csulodásra fognak ebredni.

Ami pedig tendenciozus híreiket illeti, azokat mi helyreigazítjuk. A szabadelvű párt értekezletére nem 300, hanem csak 80 meghívott küldték szét és a meghívottak, kivétel nélkül, mind meg is jelentek. Ez az igazság és a híreket nem elferdítve szokták leadni. Helyreigazítjuk továbbá azon ténybeli tévedést is, hogy a szabadkai és zombori országos vásárkor nem folyó hó 12-én, a párt-értekezlet napján, hanem folyó hó 15-én, a reá következő vasárnapon, tartattak. A kormánypart tehát nem indokolhatta a 12-iki pártértekezlet — Önök szerint — „gyér látogatottságát” a kérdéses vasárnapokkal, mert egyfelől nagyon is meg volt elégedve az értekezlet látogatottságával, másfelől pedig a folyó hó 12-én megtartott értekezletnek semmi köze sem volt a f. hó 15-iki vasárokhöz. Csak igazat Uraim!

A Lévai nevezetű városi kézbesítő korteskedése ügyében teendő interpellációra bizonyára azt a választ fogják illetékes helyről is kapni, amit mi már most megadtunk. Az egész Lévai-fele korteskedésből egy árva szó sem igaz, az egész gyanúsítás szemén szedett valótanság.

A kormány tisztelgése József főherczegnél.

A kormány tagjai kedden d. e. 11 órakor kihallgatáson voltak József főherczegnél a honvéd főparancsnokság palotájában levő ideiglenes lakásán. A kormány tagjai már régebben akarták tisztelni a főherczegnél, de elmaradt a főherczeg boldogsága s fiúmei tartózkodása miatt. A miniszterek diszmagyarban jelentek meg és pedig gróf

Tisza István miniszterelnök, Berzeviczy Albert, Plösz Sándor, Khuen-Hédervány Károly gróf, Nyíry Sándor tábornoki egyenruhában, Hieronymi Károly, Tallian Béla, Lukács László, Cseh Ervin s az államtitkárok közül többen. A kormány tagjait Paur Hugó udvari titkár fogadta s kalauzolta föl a palota fogadó termébe. A kormány tagjaival József főherczeg és Klótilid főherczegasszony hosszasan társalogtak.

A szegedi választás. Szeged város központi választmánya a képviselőválasztást május 31-ére tűzte ki. A választás elnöke: Lázár György polgármester, a szavazatszedő bizottság elnöke: Ivánkovich Sándor városi főügyész lesz. A választás a városháza előtt építendő két hatalmas fasátorban fog végbemenni. A szavazás három jelöltre történik és pedig *Bánffy Dezső* bárora, *Rónay Jenő* szabadelvűpárti és *Bersey Károly* függetlenségi jelöltre.

Rákóczi hamvaiért. *Pereszle* Dezső, a képviselőház elnöke, kedden délelőtt ünnepélyes kihallgatáson jelent meg a király előtt, hogy tolmácsolja a királynak a képviselőház hálaanyilatkozatát a II Rákóczi Ferencz hamvai hazaszállítására vonatkozó királyi elhatározás alkalmából. A képviselőház elnökét, akit diszmagyarban jelent meg, Apponyi Lajos gróf magyarországi udvarmaga, szintén diszmagyarban, jelentette be az uralkodónál. A király a képviselőház köszönetét kegyesen fogadta és meleg hangon adott kifejezést a Ház köszönetéért való melegegedésének, főleg pedig azért, hogy a Ház határozata egyhangú volt. A főrendiháznak e tárgyban hozott határozatát, a Ház gyakorlatának megfelelően, a miniszterelnökség utján írásban fogja a királyhoz juttatni.

Bankett Tisza István tisztelőire. A belvárosi polgári kör hétfőn este Tisza István gróf miniszterelnök tisztelőire bankettet rendezett. Több felköszöntő elhangzása után Tisza kijelentette, hogy a kormány az ország boldogulására megkezdett uton halad.

A vámértekezlet és a német kereskedelmi szerződés. A külügyminiszterteremben szerdán d. u. ujra megkezdődött az osztrák és magyar vámértekezlet. A tanácskozáson Szuzsara osztályfőnök elnököl. Előreláthatóan szombaton befejezik a tanácskozást s annak eredményét jóváhagyás céljából a két kormány elé terjesztik. Illetékes részről közlik, hogy a kereskedelmi szerződéses tárgyalások még e hónap vége előtt megindulnak Berlinben. A legnagyobb nehézséget az általános-egyesügi egyezmény okozza, amelynek alapelvei tekintetében még eltérések vannak a kormányok között.

A horvát ügyvédgyűlés. A horvát ügyvédgyűlés állást foglalt a *numerus clausus* behozatala és a kormány ügyvédtrendtartási tervezete ellen s elhatározta, hogy maga fog törvényjavaslat-tervezetet kidolgozni.

Holroyd a gép előtt meglepte volna, egy vörösréz drótból készült kötéldarabbal jót húzott volna rá. Mikor az óriási gép előtt ült, többnyire a nagy borszajak bámulta, amely gyorsan keringett a leve fölé; s szíjon volt egy nagy fekete folt, mely amint a száj egyet fordult, rögtön eltűnt. Mikor Azuma-zi ennek a foltnak az eltűnését és előbukkanását bámulta, különös gondolatok motoszkáltak a fejében. A tudósok azt mondják, hogy a vademberek hite szerint a szikláknak és a fáknak is van lelük; a gép pedig észrevette elevenebben, mint a szikla vagy a fa és bizonyos, hogy Azuma-zi meg vadember volt; a civilizáció mazából nem jutott még több neki, mint a matröz-ruha, a Holroyd rugasainak nyomán dagadó kek foltok s a szénpor az arczán meg a kezén. Az atyja meg egy meteor-követ imádozt s rokonai meg a vérükkel aztarták Jaggernaut széles kerekéit.

A nagy dynamo-gép mintha csak megbővítő volna, mindig vele foglalkozott, valahányszor csak hozzáférhetett. Tisztogatta és csiszolgatta, míg csak az érez alkaltszerek úgy nem ragyogtak a napfényben, mintha nemes ércből volnának. Valami titokzatos érzés támadt a lelkeben: hogy neki ezt a gépet szolgálnia kell. Azok az Istenek, amelyeket azelőtt imádozt, mind messze, nagyon messze voltak tőle; a londoni emberek pedig nem mutogatták neki az Isteneket.

Kedzében határozatlan érzései mind határozottabb alakot öltöttek, majd gondolatokká s végre cselekvéseké vááltak. Egy reggel, mikor a dübörgő gépterembe lépett, melyen meghajolt a Dynamo-Isten előtt. Később, mikor Holroyd már elment, sutogva beszél a dörgő dynamo-géphez, hogy ő mindig hű szolgálja lesz, s kérte hogy oltalmazza meg ő Holroyd ellen. Ebben a pillanatban hatalmas szikra pattant ki a korongból s a nagy gép egy pillanatra fényben ragyogott. Azuma-zi boldog volt, mert tudta, hogy hódolata tetszik az Istennek. Ettől fogva nem érezte magát olyan elhagyatottnak, mint azelőtt, s ha nem kellett dolgoznia, ami pedig ritkán esett meg, még akkor is a gépterem közelében ólálkodott.

Mikor Holroyd megint megverte, Azuma-zi odament a Dynamo-Isten elé és így szólt hozzá:

— Látod, ő Uram, hogy bánik velem!

A gép mérgesen zizegett, s Azuma-zi meg volt róla győződve, hogy ez válasz a panaszára. Később azt képzelte, hogy a gép egészen másként zug mindjárt, mihelyt Holroyd a gépterembe lép.

— Az Úr megvárja, gondolta magában Azuma-zi, míg elérkezik Holroydnak az ideje. Ez a gonosz ember még nem érejt meg a büntetésre. És türelmellen várta a leszámolás napját. Egyszer valami hiba támadt a gépben s Holroydot, mikor a gépet vizgályzattal vizsgálta, hatalmas ütés érte. Ez delután történt. Azuma-zi a gép mögött állott, s látta, hogy Holroyd mint ugrik ki a gép alól korongkodva.

Ez figyelmeztetés volt, gondolta magában Azuma-zi. — Igen, az Úr nem bocsájt meg, csak türelmes!

Holroyd a négyt lassankint annyira megtanította a dynamo-géppel való munkára, hogy ha el kellett is távoznia a gépteremből, Azuma-zi már helyettesíthette; mikor azonban észrevette, hogy a néger mindig a nagy gép körül ólálkodik, bizalmatlankodni kezdett. Gyanakodott, hogy a segéde valami rosszban törí a fejét, s mikor egyszer észrevette, hogy az egyik tengelyre Azuma-zi túlságosan sok olajat öntött, úgy, hogy az olaj lecsöpögött; a gépek zugását túlharsogó hangon rákiáltott:

— Ne merj többé a nagy dynamo-gép közelébe jönni, Puba, mert lezuhon a bőrt a füleidről! Így tehát Azuma-zi egyelőre nem mert a nagy gép közelébe menni. Néhány nap múlva azonban Holroyd rajta kapta, mikor a gép előtt ácsorgott; ekkor olyat rántott rajta, hogy a karja majd kifémmodott, s oldalba rugta. Mikor Azuma-zi a gép mögé sompolygott, s Holroydnak a hátára bámult, azt képzelte, hogy a gép az ő anyanyelvén beszél is hozzá.

Nehéz egész pontosan meghatározni, hogy mi az örültség. En az hiszem, hogy Azuma-zi örült volt. Az ő kis tudása és óriási babonás

képződő tehetsége ebben a folytonos dübörgésben és zugásban örületté fejlődhetett; mindenesetre különösen kellemes izgatottságot érzett, ha arra gondolt, hogy Holroydot a dynamo-bálványak fölládozza.

Azon az éjszakán a két ember fekete árnyékával egyedül volt a nagy gépteremben, amelyet egyetlen biforfenyűnél égő vilámpa világított be. Az emberekek fekete árnyékai elnyultak egész a dynamo-gépek mögé, a hajtó készülék golyószabályozói csak úgy ragyogtak a villamos fényben, s a csavarkerekek most még nagyobb zajt ütöttek, mint máskor. A külső világ, amely pedig a gépterem egyik végén az ablakokból látható volt, — mintha borzasztóan, hihetetlenül messze lett volna innen; a gépek lármája annyira meghaladott minden zajt, hogy úgy tűnt fel, mintha a gépházon kívül tökéletes csendesség volna. Csak messze, az udvar végén látszóttak a házak bizonytalan sötét körvonalai, s lomhán terült rájuk a sötétkék égbolt apró halvány csillagaival. Azuma-zi a nagy borszajak alatt keresztülment a gépterem, s a nagy dynamo-gép árnyékába állott. Holroyd valami csattanást hallott.

— Mi az ördögöt csinálts ott a kapcsolóval? — kiáltott rá meglepve. Nem mondtam, hogy nem szabad.

Azuma-zi kilépett az árnyékból s Holroyd észrevette, hogy a négernek a szemei ki vannak meredve.

A következő pillanatban már birkóztak egymással a nagy dynamo-gép előtt.

— Te örült néger, mit tétél a kontaktgyűrűkkel? — ordította Holroyd, miközben Azuma-zit fojtogatta. Majd eleresztette s fölugrott, hogy a gép elől még idejekorán meneküljön. Fölkapaszkodott a gépre, hogy a gyűrűket elérje s engedte, hogy az ellenfele meneküljön. Egy ember, akite a nagy ordításra átküldtek az állomásra, hogy nézze meg, mi történik a gépekkel, Azuma-zi vel az őrház ajtajában találkozott. Azuma-zi elkezdte magyarázni neki, hogy mi történt, de az ember nem értett ebből semmit, csak annyit, hogy a

Baja város választó polgárai!

A bajai szabadelvű párt újból kibontja régi zászlaját, újból sorakozásra és tömörülésre hív fel benneteket, ismét csatasorba, egy egységes védelmi táborba szólít titeket, kik hűséges osztályosai, tántoríthatatlan hívei vagytok a szabadelvű eszméknek.

Fennem lobogtatjuk ismét azt a zászlót, melyben drága hazánk boldogulásának és virágzásának ragyogó jelszavai felírva, újból oltárt akarunk emelni városunkban azon magasztos eszméknek, melyek egyedül képesek ez országot a békés fejlődés és fokozatos haladás ösvényére terelni.

Újból hitvallást akarunk tenni a szabadelvűség ama dicső nemtőjének, mely Deák Ferencz politikájának elévülhetetlen szellemében, biztos irányításként vezette ki mindannyiszor hazánkat a körülötte tombolóvész és viharból.

Újból otthont akarunk szerezni annak a szabadelvű politikának, mely egész tartalmát és eszményi fogalmát a szavakban meríti ki: becületlenül dolgozni és közremunkálkodni a haza, és ekkép edes mindnyájunk, szellemi és anyagi haladásán.

E célokat megvalósítandó, a bajai szabadelvű párt 1904 évi május hó 22-én, péntek vasárnapján délelőtt 11 órakor a „Nemzeti szálloda” nagytermében tartja a szervezkedő nagygyűlést.

Jöjjetek el mindannyian, jöjjetek el minél tömegesebben, minél számosabban, hogy megjelenésetekkel bizonyosságot tegyetek és tanúságot szolgáltatassatok, miszerint szíveketek, meg nem fogyva és meg nem törve, él a szeretet és ragaszkodás a szabadelvű eszmék iránt.

Baja város választó polgárai! Sorakozatok egy szívvel egy lélekkel a bajai szabadelvűpárt zászlaja alá.

A bajai szabadelvű párt előkészítő bizottsága.

A nagygyűlésen *Mihalitska István* tanítóképző intézeti tanár fog beszédet tartani. Minden ezzel ellenkező híresztelés valótlan.

HIREK.

Kinevezés. Ő Felsége a király *dr. Raisz* Gédeon miniszteri tanácsost, *dr. Raisz* Sándor bajai kórházhoz osztályfőorvos atyját, közegészségügyi felügyelővé nevezte ki.

gepterembe kellett sietnie. Ott a gépek most is épen úgy dübörögtek és zugtak, mint máskor, s úgy latszott, hogy minden rendben van, de különös szag terjedt el a levegőben, mintha egy csomó haját égettek volna. A nagy dynamo-gép előtt egyszerre csak valami különösen kuporgó embert látott, odament s látta, hogy ez az alak-talan embertöneg az agyonzúzott Holroyd hullaja.

Az ember egy pillanattal megdőbösen bannult, mikor azonban meglátta Holroydnak az arcát, ösztönszerűleg behunyta a szemét, s mielőtt még kinyitotta volna, megfordult, hogy Holroydot ne lassa többé s aztán segítségért kiáltozva, kirohant a gépteremből.

Mikor Azuma-zi megtudta, hogy a nagy dynamo-gép Holroydot agyonzúzza, egy kisze aggodott ugyan a következmények miatt, de később valami különös nyugodtságot érzett, mert tudta, hogy a Dynamo-Isten kegyelmes lesz hozzá. Mikor az az ember átjött az állomásról, már keszen volt a terével. A technikai felügyelő, aki azonnal átjött a gépterembe, hogy pillanattal sem kétkelődött abban, hogy itt öngyilkosság történt. A szakértő néhány kérdést intézett Azuma-zíhoz, de másfél órában nem igen törődött vele. Azuma-zi azt felelte, hogy épen fűtött, mikor észrevette, hogy a dynamo-gép egészen másként dübörög, mint ahogyan szokott.

Mivel senkison gyanakodott rá: a vizsgálat nem volt nehéz. Holroyd szétzúzott holttestét, amelyet az elektrikus leszedett a gépről, az őrléteire egy fehér abroszszal, amelyen megkávétoltok is voltak, s valakinél az a kitűnő ölelte támadt, hogy orvost hívatott. A szakértőnek ez volt a főgondja, hogy a gépet megint a rendes menetébe terefje, mert azt jelezték, hogy az aramszakadás miatt egy alagutban már het vagy nyolc villamos kocsit áll. Azuma-zi, aki a gépteremből előtérüléssel kíváncsiaknak a „szerencsétlenség” részleteit magyarázhatta, azonnal leküldte a fűtőyukba.

Nemsokára elvitték a hullát s ezzel a kíváncsiak érdeklődése is véget ért. Azuma-zi nagyon

Bankett. Fényes bankett volt f. hó 17-én a Casino helyiségeiben *Polgár* József kir. törvényszéki elnök tiszteletére, aki kir. járásbírószágonk ügykezelésének megvizsgálása vegett Baján időzött. A szabadkai törvényszéki bírói kar köréből megjelentek *Mahr Antal*, *Oláh Ferencz*, *Salánky József* dr. és *Strelczik Antal* törvényszéki bírák. A szabadkai kir. járásbírószágról *Dekker Gyula* dr. kir. ítéltőlábli bíró, a bíróság vezetője, *Polgár István* kir. járásbíró, *Marssó László* és *dr. Weisz Aladar* kir. albirák, a bácsalmási kir. járásbírószágról pedig *Ficzere Béla* kir. albiro, továbbá a bajai bírói és ügyvédi kar teljes számban és társadalmunk több előkelősége. Az első felköszöntőt *Mayer Károly* kir. járásbíró mondta az előkire, majd *Béreczi Albert* dr. köszöntőte föl az ügyvédi kar nevében, melyekre az elnök hosszabb pohárköszöntőben felelt. Számos felköszöntő hangzott el az est folyamán, ezek között *Hesser Gyuláé* a vendégekre, *Schnitzler Károly* századosé a katonaság és a polgárok közötti egyetértésre.

Törvényhatósági közgyűlés. Baja város törvényhatósági bizottsága folyó évi május hó 28-án délután 3 órakor rendes közgyűlést tart.

A bajai czellővész társulat a pünkösdi hétfőjére tervezett megnyitási ünnepélyt *Eckert* István főlevélszesterváratlanul bekövetkezett halála folytán május hó 29-én tartja meg. A műsor, mint az lapunk más helyen olvasható, változatlanul megmarad.

A Bajai Czellővész-Társulatba a folyó évre új tagokul vettek fel: ifj. Cserba György, Dervarics László, Horovcz Gusztáv, Dr. Monostori Gyula és *Dr. Raisz Sándor*.

Halálozás. *Eckert* István, a bajai lakarek-pénztár főkönyvelője, törvényhatósági bizottsági tag és a lökért főlevélszestere péntek délután, tevékeny életének 60-ik évében váratlanul elhunyt. A közszereletben alól ferül elnök részt vett társadalmi mozgalmainkban és különösen mint a lökért főlevélszestere, hervadhatlan érdemeket szerzett a lökért felvirágzása körül. A lakarek-pénztárnak 31 éven át volt paratlan buzgalma, lelkiismeretes fűtészviselője. Halálának híre fájdalmas részvétet keltett társadalmunk minden osztályában. Vegtisztelessége ma délután 5 órakor megy végbe.

Majális. A Bajai Czellővész Társulat 1904. május hó 29-én az evad megnyitása alkalmával tanczvizsgálommal, hangversennyel és czellővészettel egybekötött seccsios majalíst rendez. Az ünnepély kezdete délután 4 órakor.

Az ünnepély sorrendje:

D. u. 4 óratól fél 7 óráig trefás versenyes: 1. Mosolyverseny. 2. Katicza- és Janosbagóverseny. 3. Ferli seccsívverseny. 4. Pillangóverseny. 5. „Chic”-verseny. 6. Nema verseny. 7. Rútverseny (kizárólag férfiak számára.) A nyerteseket a jury díjakkal tünteti ki. Az egész delután folyamata alatt leggömbös, confettis, világposztas és planetas hölgyek arsanítanak a lövészkert területén. Este fél 7 órakor tancz (seccsios módra) a nagyteremben. A legelső tancz hölgyvalással. Este fél 9

órákor hangverseny a nagyteremben: 1. Gőzhajón. Irta: Lindblad. Előadja a bajai áll. tanítóképzede enckarka. Karnagy Kovács Dezső tanár úr. 2. A tancz. Magánjelenet. Irta: Ego. Előadja Pajor Margit úrhölgy. 3. A krakeler. Irta: Abrányi Emil. Előadja Horovcz Gusztáv úr. 4. Gyermek simfonia. Irta: Romberg B. Előadja az állami tanítóképzede zenekara. Karnagy Kovács Dezső tanár úr. Este 10 órákor ismét tancz.

Bajai ügyvédek értekezlete. Azon alkalmából, hogy a szabadkai ügyvédi kamara f. hó 29-én tartandó rendkívüli közgyűlésén tárgyalja az országos ügyvédi gyám- és nyugdíjintézet fölállításáról szóló törvénytervezetet és a zágrázást ellen teendő intézkedéseket, a bajai ügyvédi kar f. hó 24-én d. u. 4 órakor a Casino helyiségeiben értekezletet tart, hogy ezen az ügyvédi kar vitális érdekeit közelebbről érintő kérdéseket előzőleg megvitassa.

A díjlovaglás bajai nyertese. A fővárosi Tattersallban szerdán delután megtartott tiszti díjlovaglás alkalmával, a melyen az udvar is megjelent, az első versenyszám negyedik díját — a honvédelmi miniszter tiszteletdíja és 600 korona — báró Podmaniczky Endre, Baján állomásozó honvédszázados nyerte el Bohó nevű lovával. A nyertes lovat a tulajdonos lovagolta.

A zombori új ügyész. Ő felsége a zombori ügyési állásra, amelyre *Dekker* táblabíró, a szabadkai járásbírószágról vezetője is pályázott, *dr. Schultz* Agostont, az ipolysági ügyészeg alügyészet nevezte ki.

Pályázat pénzügyi titkári állásra. A zombori pénzügyigazgatóságnál üresedésben levő pénzügyi titkári állásra a pénzügyminiszter kiírta a pályázatot. A 3200 kor. évi fizetés, 400 kor. személyi pótlékkal és megfelelő lakberrel jövedelmezett állásra a pályázati kervények két hét alatt adandók be.

Aki nem vall a fia ellen. Balázs József és hasonnevű fia, jankovaci lakosok február 27-én valami csekélység fölött összekülbömböztek, minek folytán az id. Balázs kiutasította a fiát a házból. Miután azonban a fiu nem akart engedelni atyja felszólításának, ez dühbe jött és rátámadt az engedetlen fiúra, aki erre egy székelt kapott föl és azzal úgy vagta föbe atyját, hogy az súlyos sérülést szenvedett. A tárgyaláson, a melyen Szerdahelyi Sándor előkölt, a sertet atya nem akart fia ellen valamost tenni és kijelentette, hogy megbüntetését sem kívánja. Ennek alapján Eperjessy Béla kir. ügyész a vadat elejtette és a kir. törvényszék felmentő ítéletet hozott.

Közgyűlés. Szabadka törvényhatósági bizottsága f. hó 26-án tartja május havi rendes közgyűlést.

Tanító Egyesületi nagygyűlés. A „Bajavideki római kath. tanító-egyesület” május hó 24-én d. e. 10 órákor Baján, a városi Szekház dísztermében tartja folyó évi rendes nagygyűlést. A nagygyűlés sorrendje: Kovatsits Mate-emlékünnep. 1. a) Előnök megnyitó beszéd. Tartja: Vojnits Daniel h. elnök. b) Emlékbeszéd. Tartja: Sterk József almasi tanító.

nyugodt volt a fűtökemence mellett, pedig azt képzelte, hogy a nagy szendarab, melyet bedob a tűzbe, először kétségbeesetten vonaglik s csak azután csönedsedik le. A gyilkosság után egy óra múlva a gépteremnek megint olyannak kellett lennie, mintha itt semmi nem történt volna. A néger kitekintett a gépterembe s látta, hogy a nagy Dynamo-Isten és két kis testvére most is úgy jár, mint azelőtt s hogy a kazanokban most is úgy forr a víz, mint rendszeren. Hiszen mechanikai szempontból ez az eset rendkívül jelentéketlen volt, — csupán fűtőalags aram-szakadás volt az egész. A különbség csak az volt, hogy most már a kövér Holroyd helyett a technikai felügyelő karcus alakja jart-kelt a nagy gepszjak alatt.

— Nem híven szolgáltam-e az én Uramat? — kérdezte magában Azuma-zi: s a nagy dynamo-gép hangos kattogással válaszolt erre a kérdésre. S amint a gép nagy, örületes gyorsasággal forgó kerekait bannulta, megint erőt vett rajta az a különös varázs, amely Holroyd halála óta egy ideig mintha már nem uralkodott volna rajta.

Azuma-zi meg sohasesen látta, hogy egy embert ilyen gyorsan és ilyen kegyetlenül gyilkoltak volna meg. A nagy, dübörgő gép leütötte aldozatát, anélkül, hogy a gyilkosság csak egy pillanattal zavarta volna rendes munkájában. Ez a gép valóban hatalmas Isten, gondolta magában Azuma-zi.

— A nagy Dynamo-Isten meg mindig éhes? A szolgálja engedelmes —

Azuma-zi egy lépésel előrelépett s aztán megállott. A technikai felügyelő abbahagyta az irást, keresztül ment a termen a nagy géphez, s elkezdte a vezeték-kefelet vizsgálni.

Azuma-zi egy pillanattal habozott s aztán a sötétben az áramkapcsolóhoz lopódzott. A technikai felügyelő visszament a helyére s nem is sejtette, hogy a fűtő tűz lepesnyire töle ott kuporgó a földön. Egyszerre elkezdett a nagy gép sísteregni s Azuma-zi megrohanta a felügyelőt.

A szerencsétlen ember érezte, hogy valaki átnyalábolja s a nagy gép felé akarja vonszólni.

Óriási csapást mért öklével tamadójanak a fejére s elugrott a géptől, mikor a néger egy pillanatra eléngedte. Azuma-zi fejével a felügyelő mellére rohant és ismét atnyalábolta.

Mindketlen úgy éreztek, hogy már évszázadok óta birkoznak egymással. Vegre a négernek a füle a felügyelő arca elé került; dühösen beharapott, mire a néger borzasztó ordítást hallatott.

Azuma-zi, akinek a füle már nem volt a helyen, azon igyekezett, hogy ellenfelet megfojtassa. A felügyelő hirtelen igyekezett a néger valahol jól megfogni s már a földre zuhant, mikor valaki kiáltozva berohant. Azuma-zi abban a pillanatban eleresztette s a nagy dynamo-géphez ugrott.

A felügyelő segítsegere siető hivatalnok bámulva látta, hogy Azuma-zi kezébe fogja a vezeték csupasz végét s aztán egy rettenetes ugrás után elterül és kinyitkozik a földön.

— Na, igen örülök, hogy épen most jött be, szolt a technikai felügyelő a hivatalnokhoz aki meg mindig nem tudott szóhoz jutni.

Aztán ránezett a meg mindig vonagló négerre.

— Nem szép halál, az bizonyos, de elég gyorsan megy a dolog, úgy látszik.

A hivatalnok, aki egy kisze érzékeny természetű ember volt, meg mindig szótlanul bannult a holttestre.

Egy kis idő múlva a felügyelő nehékes mozdulattal fölkel a földről, megtapogatta a nyakát, megcsóvalta a fejét s aztán így szolt:

— Szegény Holroyd! most már értem a dolgot!

Aztán a kapcsolóhoz ment s megint bekapcsolta az aramot a villamos vasut vezetőkebe. A gépek megint úgy dübörögtek és zugtak, mint azelőtt.

Ez volt a dynamo-imadás vége. Ez a vallás talán rövidebb életű volt, mint a többi, de azért ennek is volt legalább egy vértanúja és egy emberáldozata.

H. G. Wells.

c) Részvét átirat. II. 1. Elnök-választás. 2. alelnök-választás. 3. Tikári jelentés. Előterjeszt: Sterk József tikár. 4. Buktatás az el. iskolában" cz. vitatétel tárgyalása. Előadó: Ozvald István. 5. Jelentés a pályaművekről. Előadó: Würtz Pál bir. biz. elnök. 6. A bajai esp. tankerület tanító-tanácskozmányának átirata az alapszabályok módosítása tárgyában. 7. Az állandó pénzügyi-bizottság jelentése Előterjeszt: Hinger Péter bizottsági elnök. 8. A választmány javaslata a) a jövő évi kgzy. tételek tárgyában; b) a kalocsai kántortartói nyugdíj-intezet alapszabályainak módosítása érdekében szükséges mozgalom megindítása tárgyában. 9. Indítványok.

A. D. M. K. E. A Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyesület lapunk főszerkesztőjét, *Dr. Lemberger Armin*-t, egyik legfontosabb szervezőnek, a Szentkláray Jenő dr. temesvári kanonok, a magyar tudom. Akad. tagja, Csajthaj Ferencné, a „Budapesti Hírlap” fel. szerkesztője, Gaál Endre dr. Szeged szab. kir. város kulturtanácsnoka, Tömörkény István író, Szaboleska Mihály költő pap és Gozdsu Elek író, zombori kir. törv. elnök vezetése alatt működő közművelődési osztálynak tagjává választotta.

Manusits Lázár és társai. Több mint egy heti tanácskozás után csütörtökön hirdette ki a fejelelmi bíróság Szabadkán a Manusits Lázár polgármester és hivatalnoktársai fejelelmi ügyében hozott ítéletet. A kihirdetett ítélet szerint Manusits Lázár polgármester 19 vádpont közül négyben bűnösnek mondatott ki s ezért 800 korona pénzbüntetéseére ítélték; továbbá kimondták ellene a vagyonai felelősséget 11.900 koronára, a vagyonai felelősség egyetlenlegesen mondatott ki Manusits Lázár polgármester, Tillmann Zoltán főszámvéveő és Lubricates Kelemen gazdasági tanácsnok ellen. Tillmann Zoltán főszámvéveő 1000 kor., Lubricates Kelemen 200 kor., Martyu Béla 150, Jakobsits Gyula 900 és Krnyajszky Bogdan 150 korona pénzbírságra ítéltetett. Vujkovits Lamits Boldizsar ellen az eljárást beszüntették. Gyorgyevics Szredzje helyettes polgármestert az elene onelt vádak alól felmentették. A várost semmiféle károsodás sem érte a mi az ítéletekből is kitűnik.

Rabbi jubileum. A bajai izr. hitközség 1904. május hó 23-án ünnepli meg dr. Adler Lipót rabbi negyedszázados helybeli működését. Ezen alkalomból ugyanazon délután fel 5 órakor a helybeli izr. templomban ünnepi istentisztelet tart.

Majális. A bajai róm. kath. legényegylet pünkösdtől hétfejen a pandur-szigeti erdőben majálisit rendez. A majálison különféle tréfas versenyeket rendeznek és nyertőiknek jutalomdíjakat osztanak ki.

Magyar név. Kk. Ellenben Markus Erdőse, kisk. Gizinger Lajos *Radnaira*, kisk. Matasovszky Andor *Mezeire* magyarosították meg neveiket.

Esküvő. Dr. Taudes Sándor bukaresti vegyész folyó hó 25-én délután 5 órakor vezeti oltár elé menyasszonyát, Adler Sára úrhölgyet, dr. Adler Lipót bajai főrabbi leányát a helybeli izr. templomban.

Joggyakornoki kinevezés. A szegedi kir. ítélőtábla elnöke *Fuszecker* János bajai kir. járásbírósi díjtalan joggyakornokot a zentai kir. járásbíróshoz díjas joggyakornokká nevezte ki.

Eljegyzés. Dr. Freund József bajai földbirtokos tegnapi este váltott jegyet *Bérczi* Margit úrhölgygyel, dr. Bérczi Albert ügyvéd leányával.

A bajai I. nőegylet ovodája által rendezett gyermekelőadás alkalmából felülfizetési szívesek voltak: idős. Sztrély Lipót 10 k. Dr. Hegedűs Aladár 7 kor. Latinovics János 9 k. 20 f. Dr. Raisz Sándor, Reich Farkas fia 5—5 k. öz. Rosenberg Mórné, Dr. Koller Imre, Dr. Horváth Gyöző (Kalocsa), Mikolits nővérek 3—3 k. Dr. Alföldy Lajosné, Tury Matyáné Müller Józsefné, főt. Novratill Ede, Joanovics Milanné, Juray Józsa, Fischer Béla, ifj. Sztrély Lipót, Dr. Rosenberg Samuné, Fűrő Géza, Dr. Nyirai János, Bittermann Károly, Lakos Imréné, Dr. Nikolaus Béla, 2—2 k. Haj Jánosné 1 k. 60 f. Milkó Vilmos I k. 60 f. N. N. Heindler Izidor, Szász Ottó, Szász János, Borsodi Miklos, Vadász Pál, Dr. Bernhart János, Neuman Lajos 1.20—1.20 k. N. N. Lerner Antal, Gardalits Lajos, Tomasi Sándor, Wzentek Irén, Steindl Jánosné, Preimajer Pálné, Supper Mihályné, Hervének Ignác, Korn Jakab 1—1 k. Peschke Irma, 60 f. Alföldy Józsi, Fridrich Zsigmond, Hildenstahné 40—40 f. N. N. Köblich nővérek 20—20 f. Felülfizetés: 101 k. 20 f. Összes bevétel: 439 k. 24 f. Összes kiadás: 167 k. 84 f. Tiszta jövedelem: 271 k. 49 f. Fogadják a nemes szívű adakozók, valamint a mélyen tisztelt szülők és közreműködők, halás köszönetemet. Müller Matild ovónő.

Zenés-mise a plébániatemplomban. A bajai zenekarvelők illusztris tábora ma d. e. 10 órakor, a nagymise alkalmából, Pembauer C miséjét, Gradualára Gütteleknek „In tonitru de coelo” kezdetű

compositióját, Offertoriumra pedig ugyanezen szerzőnek „Veni Sancte”-ját adják elő. A dalárda és zenekar, mely díltetésen zeneészek legjobbjából rekrutálódik, következőkben áll: Kárnagy: Wilhelm Károly. Orgonista: Hegedűs Ernő. Az énekkarban közreműködnek: Sopran: Dr. Beeczás Gyuláné, Marcell Andorné, Sebestény Juliska, Hegedűs Jolán, Pajor Margit úrhölgyek. Alt: Mayer László, Stummfögger József, Szántó István, Göndör Rezső. Tenor: Grünvald István, Wagner Antal, Wagner Sándor, Farkas József, Bass: Várady Béla, Eberling Rezső, Tomena István, Vidder István. A zenekarban: Rosenfeld Dávid, Bernhardt Sándor, Mátyás Jenő, Magdits István, Vayvera Vilmos, Jaramazovits Simon, Mücke Vilmos, Juhász Gyula, Lokatos Antal, Geyer József, Pécza József, Kollár Ágoston, Reiter Mihály, Hegedűs Ernő, Vilhelm Károly karn., Heinrich Antal, Hammer Tamás, Samu János, Heinrich József.

Szüneti tanfolyam. A vallás- és közoktatásügyi miniszter rendeletére folyó évi július hónap Baján az állami tanítóképző intézetben népiszkolai tanítók számára újabb továbbképző tanfolyamot tartanak. A tanfolyamra 50 hallgatónak vesznek fel, kik a július 11-én kezdődő és három héten át tartó előadások ideje alatt ingyenes ellátás- és utiköltség megtérítésből álló kedvezményben részesülnek.

Gazdáink figyelmébe! A külföldi porosz szenet teljes mértékben pótolja a tatai tojás- és téglabrikett. — Utalunk a vonatkozó hirdetésre.

Adomány. A bajai ipartestület közgyűlése a bajai r. kath. legényegylet házrészjegyét az egytelnek ajándékozta, melyért halás köszönetét nyilvánítja az előjáróság.

Hivatalos órák a városban. A nyári hónapokban, június hó 1-től augusztus hó 31-ig a hivatalos órákat következőképpen állapította meg a polgármester: Köznapokon reggeli 8 órától d. u. 1 óráig, vasárnap és ünnepnapokon d. e. 9—11 óráig. Az iktató hivatalok azonban tartoznak köznapokon reggeli 8—12., d. u. 3—5 óráig, vasár- és ünnepnapokon d. e. 9—11 óráig beadványokat elfogadni és beiktatni. A rendőrkapitányi hivatalnál egy kapitány a delutáni órákban is tart ügyeletet.

A Nemzeti Szálloda új terrassza a napokban megnyílt és igen sokan látogatják.

A Horgony-Pain-Expeller (Richters Linimentum Capsici comp.) igazí népszerű háziészere lett, mely számos családban már több mint 34 év óta mindig készletben van. Hátfájás, csigolyafájdalom, fejfájás, köszvény, eszűnál stb.-nél a Horgony-Pain-Expellerrel való beadásölések mindig fájdalomcsillapító hatást idéznek elő, sőt járvány-kórnál, minő: a kolera és hányóhas-folyás, az általános Pain-Expellerrel való beadásölések mindig igen hatásosnak bizonyult. Ezen kitűnő háziészere eredménytelenné használattal az influenza ellen is és 80 f., 1 k., 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható, de bevásárlás alkalmával mindig határozottan: „Richter-féle Horgony-Pain-Expellerrel” vagy „Richter-féle Horgony-Linimentum”-et tessék kérni és a „Horgony” védjegyre figyelni kell.

Magyarország népessége március havában. A f. év március havában 67.796 gyermek született élve a magyar birodalomban, az elhaltak száma pedig 46.898-at tett, úgy hogy a természetes szaporodás 20.898 főre rugott. A múlt év megfelelő havával összehasonlítva, az idei márciusban 4300-zal több volt a születés, a halálozás ellenben 2900-zal kevesebb, úgy hogy a szaporodás 7200-al haladta meg a tavalyi márcz. szaporodását. Márciusban aránylag legtöbb születés fordult elő a Tisza balpartján, különösen Szilágy- és Bihar megyékben (ezerre 4.45 illetőleg 4.44), legkevesebb a Dunántul s itt is Tolnamegyében (2.45). A törvényhatóságú városok közül Szabadkának volt a legnagyobb (3.78) s Pécsnek a legalacsonyabb (1.94) születési arányszáma. A halálozás aránya ezáltal a Tisza-Maros szögén és a Királyhágón túl volt a legkedvezőlenebb s a Duna-Tisza közti a legkedvezőbb. A megyék közül Turócsnak (2.96) és Szilágy-nak (2.05) volt legmagasabb halálozási aránya, legalacsonyabb volt az arány Abauj-Tornáiban (1.76). A városok közti szélsőségeket Pozsony (2.91) és Szatmár-Németi (1.67) képviselték.

Az uszora áldozata. Urbán Andrásné bajai kofaasszony nagy pénzvararban volt. Minden aron pénzt kellett szereznie, hogy megmenthesse öletét s így életét is. Hosszas utánjárás után Bozsits István kérészre jó tette szánta el magát s adott neki még 1902. évi augusztusban 200 koronát 20% o-ra, majd októberben újabb 200 koronát heti 2 korona kamatra. A szegény kofa kamat fejében kilencvennégy koronát és 140 kor. tőkét fizetett már vissza, amikor Bozsits az egész tartozásért beperelte. A peres eljárás folyamán azonban a járásbírószág az uszora vétségét látván fenforogni, az ügyet áttette a szabadkai törvényszékhez, melynek büntető tanácsa ma Bozsitsot uszora-vétségben bűnösnek mondta ki és 80 kor. fő és 20 k. mellékbüntetésre ítélte, a jogügyletet megszüntette, s az Urbáné által teljesített fizetést egészen tökéltörlesztésnek tudta be.

Gazdákat érdeklő elvi jelentőségű határozatok. A pénzügyminiszter kimondta, hogy a ragados szaj- és körömfájás ellen való védekezés körül előforduló beadványok, jegyzőkönyvek és hatóság engedélyek bélyegmentesek. A szőlőézsmaaváltástartozások tárgyában határozni a közigazgatási bíróság nem illetékes. — A helyügyminiszter egy konkrét esetből kifolyólag kimondta, hogy törkölybort más elnevezés alatt raktróznai tilta van. Munkáshoz elnevezést sem a törvény, sem a végrehajtási rendelet nem ismer, annak használata tehát kihágást képez.

Dr. Adler Lipót.

Baja zsidósága ünnepre készül. Csendben, zajtalanul. De annál szívesebben, annál bensőbbnek igérkezik az ünnep, melylél meg akar emlékezni rabbijáról, *Dr. Adler* Lipótról. Negyedszázada van annak, hogy Dr. Adler Lipót engedett a bajai izr. hitközség hívó szavának és elfoglalta állását és most, hogy 25 év lepergett az idők végtelenségén, a hitközség lelki szükségét érzi annak, miszerint megemlékezze az elmult időről.

Böven rászolgált az ünnepelel arra, hogy ünneplés tárgyát képezze az ő személye és működése. Nemetajku szüektől származik, német volt az anyanyelve és a talmudikus tanulmányok mellett csakis német műveltséget szerezhettek magának akkor, amikor tanulmányait végezte. Már mint ifju tudományos hírt szerzelt magának és csak ezzel a tudományos készségével érhetett el, hogy a nagyhírű *Ungar* Joel paksi rabbi vezénye fogadta. Több kisebb rabbiszéket töltött már be, mikor Bajára meghívták próbaszónoklatra, ahol kitűnő német szónoklatival és a héber tudományokban való nagy jártasságával megnyerte a szíveket. A választás megejeltevé, Dr. Adler Lipót 1879. tavaszán elfoglalta állását.

Bajai működése nagy átalakulással volt az ifju tudósrá. Szervező munka nem várt rá, mert a bajai izr. hitközség már akkor rendezett, jól szervezett gyülekezetet képezett, ahol a rabbinak folytatni kellett a megkezdett munkát. Ezen munkásságba hamar beletalálta magát és jó érzékkel, bekeszeretellel váltotta valóra, vitte be a gyakorlati életbe elveit, tudását. A bekeszeretet volt mindig vezéresillaga. A békéért tudott áldozni és lemondani. Boldog volt, ha egyenellenkedőket kibékíthetett és ő maga sohasem sértett, soha sem bántott senkit. A békén kívül az önművelődésnek élt. Érezte, hogy a kor halad, az emberek tökéletesednek és ő is haladt, iparkodott a tökéletesség felé. Legelőbb is megtanult magyarul, hogy a teljesen megmagyarosodott hivekkel fenntarthatssa a lelki kapcsolatot. Szónoklatainál néha tapasztalhatta, hogy kiejtése német, de azért a gondolat magyar, a kifejezések bősége pedig éppen úgy ragadtatja el a hiveket, mint a tartalom. Évek óta minden ünnepi szónoklatot magyar nyelven mond és utóbb temetéséknél, valamint esketéséknélcsakis magyar szó halható fölő.Érdeeműl tudatát be, hogy megismerte a latin, görög és francia nyelveket is oly mértékben, hogy auctoritat ereibenet olvassa. De szerzett magának reális ismereteket is úgy, hogy elmondhatjuk felőle, élete minden napját a maga tökéletesítésére fordította, ennek élt csendben, feltűnés nélkül.

Most, hogy hitközsége, de városunk egész közönsége őt ünnepleni készül, láthatjuk, hogy ondul felőle hitközségének szeretele, tisztelele és elismerése.

Kívánjuk, hogy az ünnepelel még soká élhessen családja körében hitközségének és a tudományoknak.

L. M.

A baja—bátaszéki áthidalás.

Harminczévi verejtékes küzdelem elvgyre a megvalósulás révpártjába érkezett. Amiért Baja város közönsége évtizedeken át lankadallan buzgalommal, megalkuvást nem ismerő kitartással fáradozott, a maga tántoríthatatlan bizalmával és szívoőségával élesztgetve minduntalan a lohadó érdeklődés zsaratnokait, az a buzgó ina, mely annyiszor felcsendült ajkunkon, ime testté vált.

A közép Dunának Baja—Bátaszéknel való áthidalásának hánytvetett sorsa meg pecsételve.

A képviselőház a csütörtöki ülésen

árgyalta a beruházási törvényjavaslatot és azt általánosságban és részleteiben elfogadván, ezzel elvégre eldőlt az áthidalásnak oly sokáig vajudolt kérdése.

Az öröm és büszkeség érzete tölti el keblünket, mert abból a nagy küzdelemből, mely ime megteremtette izes gyümölcseit, a „Bajai Hírlap“ becsületesen kivette osztályrészét.

Nemsokára tehát megjelenik városunkban a munkások ama szorgalmas raja, mely hivata van, ennek a jobb sorsra érdemes városnak visszahódítani azt az előkelő pozíciót, melyet hajdanta, mint a virágzó kereskedelem és ipar egyik emporialis intézménye, oly hivatásszerűen betöltött.

Uj korszak kezdődik Baja város életében, a forgalom és fellendülés lekötött erői felszabadulnak, és lelki szemünk előtt feltárul a szebb, a reményteljesebb jövőnek egy beláthatatlan hosszú perspektívája.

Szívünk egész melegével, lelkünk egész szeretetével üdvözljük Baja várost fellendülésének küszöbén. Ekadon üdv és bőséges áldás városunkra ezen egyik legrégibb óhajának megvalósulásából!

Annak az elbírálását pedig, hogy ki és mi vezette dűlőre az áthidalás kérdését, nyugodt lélekkel bizzuk arra a tárgyilagos történetírói tollra, mely a fontos közgazdasági kérdés egyes fázisait meg fogja írni.

Hála Istennek nincs szükségünk az aesopusi mese pávatollaira, a szabadelvű párt kebelől meg mindig kerül ki annyi önálló tevékenység, hogy nem kell eldicsekednie oly gyümölcsökkel, melyeket nem a maga ültette, nem a maga gondozta fa termelt.

KÖZGAZDASÁG

Bajai gabona árak:

Buza	50 kilogrammonként	8.30/40	korona.
Rozs	"	6.15/20	"
Kétszeres	"	6.40	"
Kukoricza	"	4.90/5	"
Árpa	"	5.5	"
Zab	"	4.90/5	"
Bab	"	7.50	"
Kendermag	"	8.50	"

O. M. K. E. Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesület szervezésének sikerét tanúsítja, hogy vasárnap hét vidéki kerülete alakult meg mindenütt a kereskedőség lelkes érdeklődése közben. A helybeli hivatalos körök is képviseltették magukat az alakuló gyűléseken, Sándor Pál az O. M. K. E. elnöke Kassán és Eperjesen jelent meg, azonkívül Nagykanizsán, Szatmár, Nagyváradon, Pozsonyban és Lugoson alakult meg vasárnap az O. M. K. E. vidéki kerülete.

Nyilttér. *)

Kitűnően megvéd a

MATTONI/FELE
GIESSHÜBLER

SARVATYI ÉGÉNYES

SAVANYUVIZ

A dugó egérese

sokféle infectious
bajtól; a puszta
gránitsziklából
lakad.

Több epidémiánál fényesen bevált.

*) Az ezen rovathat közzétételért a szerkesztőség nem vállal felelősséget.

Szerkesztői üzenet.

Szerelmes. Igazán nem tudjuk, hogy mit feleljünk a kérdésére? Valószínűleg tartjuk, hogy ön maga sem tudja, hogy tulajdonképpen mit is akart kérdezni. A kérdése így szól: Elvegyem-e azt a lányt, akit nem is ismerek, de tudom, hogy végtelenül szeretem? Hát ha nem ismeri, honnét tudja, hogy végtelenül szereti, vagy ha végtelenül szereti, hogy van az, hogy nem ismeri. Ön téved. Vagy nem szereti olyan „végtelenül“ azt a lányt, vagy ha olyan „végtelenül“ szereti, úgy nagyon jól ismeri. Az csak a regényekben — most már azokban sem — fordul elő, hogy meglátni és megszeretni sít. Az életben ilyen lehetetlenségek nem fordulnak elő, legfeljebb egy megbomlott idegzeti embernél. A szerelm keletkezése ugyan még megfejtetlen probléma, azonban annyit már tudunk, hogy álmunkban nem leszünk szerelmek. Azzal, akit megszeretünk legalább is egyszer együtt kell lennünk, vagy többször látnunk. Az olyan momentán, a tetszés okozta szerelmek nem olyan „végtelenek“, mint a milyennek hiszi és tartja az ön szerelmét. Külömben is bármennyire végtelenül is szeresse szíve hölgyét, azért még korántsem gondolhat a házasságra, mert kettőn áll a vásár. És föltételezzük, hogy az imádott nő, nem fogja önt azonnal „végtelenül“ megszeretni.

Tanonczok

azonnali belépésre kerestetnek, hasonlóképen egy fűtő is napszámába és 2 asztalos és egy irodaszolga
Szües Ödön cég által Baján.

Borvédő hordó dugó.

30.306. szám alatt szabadalmazott

szelepes dugóm

a hordóból csapon folyó bort megvédi a romlástól, zavarodás, ezettedés, virágosodás és erő elpárolgástól.

Hosszas kísérleteim alatt a dugó ezen működése teljesen megbízható volt s már számosan sikerrel használják.

Csekély ára már az első használatkor többszörösen megtérül.

Kemény vagy lágyfából készítve darabonként 1-40 K.-ért kizárólag nálam, mint szab. tulajdonosnál kapható.

Rendelésnél a hordóluk mérete köz lendő.

Schmidt Márton, Baja.

5 koronáért

küldök 4 1/2 kiló (kb. 50 drb.) kevéssé megsérült finom enyhe

PIPERE-SZAPPANT

rőzsa, lilomtej, orgona, ibolya, rezeda, jázmin és gyöngyvirágból szépen összeválogatva. A pénz előzetes megküldése esetén v. utánvétellel

küldi: **SCHEFFER D. SÁNDOR**

B U D A P E S T, Bezerédi-utca 3. szám.

Le Griffon

valódi francia

szivarkapapír és füvel.

Kapható minden jobb kereskedésben.

Legjutányosabb eséplési szén

Tatai brikett!

(Minden darab 5 kilogramm.)

A porosz szenet teljesen pótolja.

Tatai darabos szén!

Pontos és gyors kiszolgálás.

Magyar Általános Kőszénbánya Részvénytársulat, Budapest.

V., Erzsébet-tér 19.

Csődtömegladási Hirdetmény.

Vagyonbuktott **Lusztig Zoltán** bajai lakos csődtömögéhez tartozó és a Bács-Almásán felvett csődtől 1-229 tételei alatt összeirt 1778 kor. 47 fillérre, úgy a Baján felvett csődtől 1-1069 tételei alatt összeirt 7229 kor. 31 fillérre, összesen tehát 9007 kor. 78 fillérre becsült kézműárak versenyaajánlat után eladtának.

Venni szándékozók felhívatnak, hogy írásbeli zárt ajánlatokat a becser 10%-ának azaz 900 kor. 78 fillér összegnek mint bányapénznek kézpénzben való csatlósa mellett és pedig minden egyes tömög névre külön-külön f. évi június hó 1-5 napjának délutáni 5 órájáig Hesser Gyula bajai lakos, ügyvéd csődtömög gondnoknál adják be.

A csődválasztmány a beérkezett ajánlatok felett f. é. június hó 2-ik napján délelőtt 11 órakor Dr. Szilasi Fülöp szabadtéri ügyvéd csődválasztmányi elnök ügyvédi irodájában tartandó ülésen fog határozni.

A csődválasztmány a beérkezett ajánlatok felett szabadon határoz és a legkedvezőbb ajánlat elfogadására sem kötelezi magát.

A csődtömög a leltározott árúk mennyisége és minősége tekintetében a vevő irányában szavatosságot nem vállal.

Vevő tartozik az árúkat bányapénzre különböni elvesztésének terhe alatt három nap alatt átvenni és a vételárát az árúk átvetésének megkezdése előtt a tömög gondnoknak kézpénzben kifizetni. Az adásvételi ügylet megkötése után mindennemű illetékeket a vevő tartozik a vételár kifizetésével egyidejűleg kifizetni.

Az árúktár a tömög gondnok úján naponta d. e. 8-11-ig és d. u. 3-5 óráig megtekinthető.
Szabadtéri, 1904. május hó 18-án

Dr. Szilasi Fülöp
csődválasztmányi elnök.

Magyar Mübutorgyár Részvény-Társaság

BÉKÉSCSABA.

FIÓKTELEPEK: NAGYVÁRAD.

ERZSÉBET KIRALYNE-UTCZA. ⊗ **BAJA.** ⊗ VOLT MÉSÁROS-FÉLE HÁZ.

Képviselő: Gáspár Ármin.

MODERN BUTOR.

Teljes lakásberendezések.

LEGOLCSÓBB GYÁRI ÁRAK.

Mindenféle diszítő- és kárpitos munkák elvállaltatnak.

Első cs. és kir. osztrák-magyar kizárólag szabadalmazott viharmentes

HOMLOKZAT-FESTÉK-GYÁR

Kronsteiner Károly Bécs, III., Hauptstrasse 120.

saját házában.

Kívánatra ingyen próba: mintakönyv prospektus.

Főraktár: WAGENBLATT FERENCZ festék-kereskedésében, Baján.

Kronsteiner-féle új zománc. HOMLOKZAT-FESTÉKE hatóságilag védve.

Ötven különböző minta, vízzel keverhető, mosható, viharmentes, tűzálló, zománcozott, csak egyszerű mázolás. Jobb, mint az olajfesték. Évek során szállítja cs. és kir. uradalmak, katonai- és ezilintézőségeknek, vasutaknak stb. Minden résztvevő kiállításon első díjjal jutalmazva. Legelőcsőbb festék homlokzatra, belterületre, különösen iskolák, kórházak, templomok, kaszárnyákhoz stb. és mindenféle más tárgyhoz. Egy négyzetméter ára 2 1/2 kr. Meglehető eredmény. Homlokzat-festék, viharmentes, mézben oldható, 49 minta olajfestékkel azonos. Kgr-ja 12 kr.-tól följebb.

Dupla villanydelejes KERESZT VAGY CSILLAG

D. R. G. M. 88503. sz.

Gyógyít és felüdít jótállás mellett: közhvény, reuma, asthma, (nehéz lélegzés) álmatlanság, fülzúgás, nehéz hallás, epilepsia (eskór), idegesség, étvágytalanság, sápkór, fogajás, migren, tehetetlenség, influenza, valamint minden ideg-betegségnél. Azon beteg, aki 88.503. sz. készü-
lékemet által legfeljebb 44 nap alatt meg nem gyógyul, azonnal visszakapja a pénzét. Ahol már semmisen használt, ott kérem az én készü-
lékemet megkísérlelni; meg vagyok győ-
ződve készü-
lékemet biztos hatásáról.

A nagy készülék ára 6 korona,
idült betegségeknek alkalmazandó.

A kis készülék ára 4 korona.
könnyebb betegségeknek alkalmazandó.

A központi elárúsítóhely szétküld utánvéttel
vagy előleges fizetéssel a bel- és külföld
részére

Scheffer D. Sándor

Budapest, VIII., Bezerédi-utca 3. sz.

EGY AMERIKAI GYORSFŐZŐ ÉS egy háztartási mérleg ingyen.

Mesésen olcsó árak mel-
lett küldöm szét tulha-
mozott raktáramból világ-
hírű s kiválósgúért
általánosan kedvelt mexikói
ezüstáruimat és pedig 6
drb. mexikói ezüst asztali
kés, 6 drb. mexikói ezüst
evővillát, 6 drb. mexikói
ezüst evőkanalat, 12 db. mexikói ezüst kávé-
kanalat, 6 db. kiváló desszertkést, 6 drb. kiváló
desszertvillát, 1 drb. mexikói ezüst levesmerítő
kanál, 1 drb. ezüst tejmerítő. 2 drb. elegáns
szalon asztali gyertyatartót.

46 drb. összesen frt 6.50.
csak

Minden megrendelő ezenkívül jutalomképen
egy szavatosság mellett pontosan működő
12 1/2 kilo hordképességű háztartási mérleget
kap teljesen díjtanul. A mexikói ezüst egy
teljesen fehér fém (belül is), melynek tartós-
ságot és kiváló minőségéért 25 évi jótállást
vállalok. Szétküldés a pénz előleges meg-
küldése esetén vagy utánvéttel történik
az európai raktárból

Scheffer D. Sándor
Budapest, Bezerédi-utca 3.

Itt az alkalom,

hogy mindenki

as egészségtelen, penészesedő szalma-
zsákját eldobhassa és helyébe **csékely**
8 koronáért egy kiváló erős, fakteretű
aczélsodrony ágybetétet

rendelhesen nálam,

mely tartós és olcsó, **szag- és féreg-**
mentes, ennélfogva egészséges. Az ágy
belméretének beküldése után, annak
megfelelően szállítja a készítő:

Ifj. UTRY PÁL, Baja.

Készítek egyszerű és díszes **sodrony-**
kerítést udvar, kert, sétány és templom
bekerítésére. **Áthányó rostákat** közszen és
kavicsnak, szóval e szakmába vágó minden-
nemű munkát **olcsón, gyorsan és pontosan.**

BRÁZAY FÉLE SÖSBORSZESZ

NAGY ÜVEG ÁRA: 2 KORONA
KIS - ÜVEG ÁRA: 1 KORONA
HASZNÁLATI UTASÍTÁS MINDEN ÜVEGHEZ
MELLEKELVE VAN!

Pénz

4% o-05

törlesztéses kölcsönöket

nyújtunk budapesti és külföldi
elsőrangú pénzügyintézetektől a föld-
birtok és ingatlan 3/4 értékeig I.
és II. helyre 15—65 évig terjedő
időtartamra.

Személyhitelt! papoknak,
katonatisz-
teknek, állami- és magánhivatal-
nokoknak, kereskedőknek és ipa-
rosoknak kezes és kezes nélkül
1—15 évig terjedő időre
gyorsan és diszcreten

Bank- és magánadósságok convertálása.

MELLER LAJOS és TÁRSAI bankbizomány, Budapest, VI., Dávid-utca 15.

(Törvényszéki jogbejegyezett cég.)

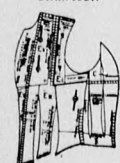
(Válasz bélyeg.)

A Richter-féle Liniment. Caps. comp.

Horgony-Pain-Expeller
egy régi kipróbált házszer, amely
már több mint 33 év óta meg-
bízható bedörzsölésűl alkalmazták
létrejöttel, csúszal és meghúléskor.
Intés. Súlynyabb utánatok miatt
bevásárláskor óvatossá leg-
yünk és csak eredeti üvegek
dobozokban a „Horgony” védjeggyel
és a „Richter” czegjeggyel fogad-
junk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k.
árban a legtöbb gyógyszerárban
kapható. Főraktár: Török József
gyógyszeresésnél Budapesten.
Richter F. Ad és társa
csász. és kir. udvari orvostok
Rudolstadt.

GYÁRI-JEGY.

GYÁRI-JEGY.

Announce!

A HÖLGYVILÁG RÉSZÉRE!

Minden t. hölgy saját maga, minden divat szerint fáradság nélkül készítheti ruháját
a GUSCHELBAUER ANTAL-féle szabályozható

Női derék-szabászati készülék

segélyével, anélkül, hogy szabászati rajtot megtanult volna. Eme készü-
lék minden testalkat részére szabályozható.

Akadémiai vizsgáztam. Számos elismerőlevelet kaptam minden országból.

Minden államban törvényileg védve és szabadalmazva.

Egy készülék ára 3 korona utánvét mellett.

GUSCHELBAUER ANTAL, SOPRON és
E. Drechsler, Bécs VI., 2. Limengasse 18.

Képviselek minden helységben kerestetnek. — Magyarzatok ingyen lesznek küldve.
Felvilágosítással szolgál a t. hölgyeknek ingyen Rózsa Lajosné I. Kigyó-u. 3.